

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA – 4101-025-02/2013
P/13/069

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P13/069 – Wpływ likwidacji szkół publicznych na warunki realizacji zadań oświatowych gmin.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Kontrolę, na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ , przeprowadził Grzegorz Odziemkowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 88557 z dnia 1 października 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Potworowie ² , ul. Radomska 2A, 26-414 Potworów.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Klimek, Wójt Gminy Potworów ³ [dowód: akta kontroli str. 3-4]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości⁴ reorganizację gminnej sieci szkół w latach szkolnych 2010/2011-2013/2014.

W 2012 r. Gmina zlikwidowała trzy publiczne szkoły podstawowe w miejscowościach Długie, Grabowa i Rdzuchów ze względu na sytuację demograficzną oraz potrzebę racjonalizacji wydatków na zadania oświatowe. Oszacowane korzyści finansowe związane z likwidacją szkół wyniosły łącznie 239 207 zł. W wyniku likwidacji tych szkół uzyskano polepszenie warunków kształcenia uczniów. Szkoła przejmująca uczniów ze zlikwidowanych placówek posiada lepsze warunki kształcenia oraz możliwości korzystania z innych form zajęć pozalekcyjnych. Dysponuje także lepszymi warunkami do prowadzenia zajęć sportowych. Gmina zapewniła również właściwą organizację dowożenia uczniów z obwodów zlikwidowanych szkół.

Zidentyfikowane nieprawidłowości polegały na:

- nieprzedłożeniu przez Wójta projektu zmiany uchwały w sprawie sieci prowadzonych przez gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, co skutkowało brakiem uchwały Rady Gminy w tej sprawie (obowiązek taki wynika z art. 14a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵,
- wprowadzeniu do gminnej bazy Systemu Informacji Oświatowej⁶ danych niezgodnych ze stanem faktycznym⁷.

¹ Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm. – dalej także *ustawa o NIK*.

² Dalej także *Urząd* lub *UG*.

³ Dalej także *Wójt*.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna

⁵ Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

⁶ Dalej także *SIO*.

⁷ Do bazy danych SIO w Publicznej Szkole Podstawowej w Rdzuchowie wpisano pracownię w sytuacji gdy szkoła ta nie dysponowała takimi pracownikami, a w Publicznej Szkole Podstawowej w Potworowie wykazano błędną powierzchnię świetlicy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja gminnej sieci szkół i warunki kształcenia uczniów.

1.1. Zapewnienie uczniom zlikwidowanych szkół możliwości kontynuowania nauki w innych szkołach publicznych tego samego typu.

Opis stanu
faktycznego

W roku szkolnym 2013/2014 gminą sieć szkół podstawowych i gimnazjów oraz przedszkoli tworzyły:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Potworowie⁸ do której uczęszcza 272 uczniów w 12 oddziałach i 57 wychowanków w trzech oddziałach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Wirze⁹ do której uczęszcza 53 uczniów w sześciu oddziałach i 15 wychowanków w jednym oddziale,
- Publiczne Gimnazjum w Potworowie¹⁰ do którego uczęszcza 179 uczniów w ośmiu oddziałach.

[dowód: akta kontroli str. 36]

Na terenie Gminy funkcjonowały również trzy punkty przedszkolne prowadzone przez Fundację Edukacji Przedszkolnej¹¹ i Fundację Sportowa Polska¹². Punkty przedszkole prowadzone przez te Fundacje nie były dotowane ze środków Gminy.

[dowód: akta kontroli str. 75, 253, 315]

W Gminie nie funkcjonuje jednostka do obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół i placówek oświatowych. Zadania z zakresu oświaty, w tym m.in. opracowywanie projektów sieci publicznych przedszkoli, szkół i placówek oświatowych i podejmowanie działań w zakresie tworzenia, prowadzenia, likwidacji, przekształcania publicznych przedszkoli, szkół i placówek przypisane zostały do zakresu czynności zastępcy kierownika Urzędu Stanu Cywilnego. Obsługa finansowo-księgową placówek oświatowych prowadzona jest natomiast przez pracownika Referatu Finansowego Urzędu.

[dowód: akta kontroli str. 19-24, 46]

Zmiany w gminnej sieci szkół w latach 2011-2013 obejmowały likwidację z dniem 31 sierpnia 2012 r. trzech szkół podstawowych obejmujących klasy I-III i oddział przedszkolny, tj.: Publicznej Szkoły Podstawowej w Długiem¹³, Publicznej Szkoły Podstawowej w Grabowej¹⁴ i Publicznej Szkoły Podstawowej w Rdzuchowie¹⁵.

W uchwale Rady Gminy dotyczącej likwidacji ww. placówek zapewniono uczniom zlikwidowanych szkół kontynuowanie nauki w PSzP w Potworowie.

[dowód: akta kontroli str. 46, 53-57]

Likwidacja szkół podstawowych w Długiem, Grabowej i Rdzuchowie spowodowana była względami ekonomicznymi oraz czynnikiem demograficznym.

Uchwałą Nr VIII.67.2011 Rady Gminy z dnia 29 grudnia 2011 r. postanowiono o zamiarze likwidacji PSzP w Długiem, PSzP w Grabowej i PSzP w Rdzuchowie, a uchwałą Nr IX/78/2012 z dnia 29 marca 2012 r. dokonano ich likwidacji z dniem 31 sierpnia 2012 r.

Według arkusza organizacji PSzP w Długiem, w roku szkolnym 2011/2012 w jej obwodzie zamieszkiwało 25 dzieci w wieku szkolnym, z których 20 uczęszczało do tej szkoły, w tym 10 do oddziału przedszkolnego. W roku szkolnym 2012/2013 wszystkie dzieci kontynuowały naukę w PSzP w Potworowie.

⁸ Dalej PSzP w Potworowie.

⁹ Dalej PSzP w Wirze.

¹⁰ Dalej PG w Potworowie.

¹¹ Dwa punkty przedszkolne prowadzone w budynku zlikwidowanej PSzP w Grabowej, do których uczęszczało 24 dzieci.

¹² Punkt przedszkolny prowadzony w budynku zlikwidowanej PSzP w Rdzuchowie, do którego uczęszczało 15 dzieci.

¹³ Dalej PSzP w Długiem.

¹⁴ Dalej PSzP w Grabowej.

¹⁵ Dalej PSzP w Rdzuchowie.

Według arkusza organizacji PSzP w Grabowej, w roku szkolnym 2011/2012 w jej obwodzie zamieszkiwało 28 dzieci w wieku szkolnym, z których wszystkie uczęszczały do tej szkoły, w tym 12 do oddziału przedszkolnego. W roku szkolnym 2012/2013 naukę w PSzP w Potworowie kontynuowało 27 uczniów¹⁶.

Według arkusza organizacji PSzP w Rdzuchowie, w roku szkolnym 2011/2012 w jej obwodzie zamieszkiwało 11 dzieci w wieku szkolnym, z których wszystkie do tej szkoły uczęszczały, w tym troje do oddziału przedszkolnego. W roku szkolnym 2012/2013 wszyscy uczniowie ze zlikwidowanej szkoły rozpoczęli naukę w PSzP w Potworowie.

[dowód: akta kontroli str. 38-39, 53-57, 95-106]

Likwidacja szkół podstawowych w Długiem, Grabowej i Rdzuchowie została pozytywnie zaopiniowana przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty¹⁷ natomiast Oddział Powiatowy Związku Nauczycielstwa Polskiego w Przysusze wyraził w tej sprawie stanowisko negatywne z uwagi na brak w projekcie uchwały o zamiarze likwidacji szkół szczegółowych przyczyn podejmowanych działań w tym zakresie¹⁸.

[dowód: akta kontroli str. 58-61]

Liczba dzieci urodzonych w latach 2006-2012, zameldowanych w obwodzie zlikwidowanej szkoły w Długiem wynosiła łącznie 34, w obwodzie szkoły w Grabowej – 34, a w obwodzie szkoły w Rdzuchowie - 27. W poszczególnych rocznikach liczba urodzonych dzieci wahała się od jednego do dziewięciu.

[dowód: akta kontroli str. 37]

W latach 2011-2013 na bazie zlikwidowanych szkół nie funkcjonowały szkoły publiczne i niepubliczne, prowadzone przez inne podmioty.

[dowód: akta kontroli str. 36, 46]

Rada Gminy uchwałami z dnia 25 lutego 1999 r.¹⁹ i 14 czerwca 2012 r.²⁰ określiła plan sieci gimnazjów oraz szkół podstawowych, w tym granice ich obwodów. Uchwała dotycząca planu sieci szkół podstawowych uwzględniała zmiany wynikające z likwidacji szkół podstawowych w Długiem, Grabowej i Rdzuchowie. Obwody tych szkół przejęte zostały przez PSzP w Potworowie.

Pomimo obowiązku wynikającego z art. 14a ust. 1 ustawy o systemie oświaty, Rada Gminy nie podjęła uchwały w sprawie ustalenia sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

[dowód: akta kontroli str. 64-71]

Ustalone
nieprawidłowości

Do dnia zakończenia kontroli NIK, Wójt nie przedłożył Radzie Gminy projektu uchwały w sprawie ustalenia sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

Zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²¹ na Wójcie ciąży obowiązek przygotowania projektów uchwał rady gminy.

Z wyjaśnień Wójta wynika między innymi, że funkcjonowanie oddziałów przedszkolnych zostało określone w statutach szkół podstawowych. Ponadto Wójt poinformował, że uchwała w sprawie ustalenia sieci oddziałów przedszkolnych zostanie podjęta na najbliższej sesji Rady Gminy.

[dowód: akta kontroli str. 72]

¹⁶ Jeden wychowanek w roku likwidacji PSzP w Grabowej uczęszczał do przedszkola pomimo iż nie miał on takiego obowiązku (czterolatek). Edukację rozpoczął w roku szkolnym 2013/2014.

¹⁷ Pisma: DRA.542-15 2012.MB, DRA.542-16 2012.MB i DRA.542-17 2012.MB z dnia 22 lutego 2012 r.

¹⁸ Pismo z dnia 18 listopada 2011 r.

¹⁹ Uchwała Rady Gminy nr IV/32/99 z dnia 25 lutego 1999 r.

²⁰ Uchwała Rady Gminy nr X/93/2012 z dnia 14 czerwca 2012 r.

²¹ Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.

Opis stanu faktycznego

1.2. Zmiana warunków lokalowych nauczania uczniów po likwidacji szkoły.

Uczniowie zlikwidowanych szkół w Długiem, Grabowej i Rdzuchowie (od 1 września 2012 r.) uczęszczali do PSzP w Potworowie.

Szkoła przejmująca zapewniała lepsze warunki kształcenia w porównaniu do zlikwidowanych szkół, a mianowicie:

- szkoła przejmująca, w przeciwieństwie do szkół zlikwidowanych, posiadała salę gimnastyczną wraz z węzłami sanitarnymi²²,
- kompleks sportowy w szkole przejmującej był bardziej rozbudowany i poza boiskami zawierał również bieżnię, skocznię, siłownię oraz plac pełniący w zimie funkcję lodowiska,
- poprawie uległy warunki funkcjonowania świetlicy. Szkoły w Długiem i Grabowej nie dysponowały pomieszczeniami świetlicowymi, a świetlica w PSzP w Rdzuchowie była o 30 m² mniejsza,
- zwiększyła się liczebność księgozbioru w bibliotece szkoły przejmującej,
- polepszyły się warunki do korzystania przez uczniów z komputerów. Szkoła przejmująca, w przeciwieństwie do szkół zlikwidowanych, posiadała pracownię komputerową wyposażoną w 9 stanowisk z dostępem do internetu.

[dowód: akta kontroli str. 123-125, 153-162]

W gminnej bazie SIO wpisano niewłaściwą powierzchnię świetlicy w PSzP w Potworowie oraz niewłaściwą liczbę pracowni i ich powierzchni w PSzP w Rdzuchowie.

[dowód: akta kontroli str. 129, 149, 169-170]

W wyniku analizy porównawczej wdrażanych treści podstawy programowej, treści zawartych w programach nauczania i podręcznikach obowiązujących w szkołach zlikwidowanych i w szkole przejmującej uczniów, przeprowadzonej przez dyrektorów tych szkół²³ stwierdzono, że pomimo obowiązujących w tych szkołach innych programów nauczania nie zauważono w nich rozbieżności. Uczniom, którzy nie opanowali treści i umiejętności zawartych w podstawie programowej w stopniu zadowalającym, zapewniono zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze.

[dowód: akta kontroli str. 49-50]

Ustalone nieprawidłowości

W gminnej bazie SIO wprowadzono dane niezgodne ze stanem faktycznym, a mianowicie:

- według stanu na dzień 30 września 2012 r. w PSzP w Potworowie²⁴, w tablicy BM3 (pomieszczenia) wpisano, że powierzchnia świetlicy szkolnej wynosi 450 m² zamiast 88 m²;
- według stanu na dzień 31 marca 2011 r. w PSzP w Rdzuchowie²⁵, w tablicy BM3 (pomieszczenia) wykazano ogółem sześć pracowni o powierzchni 90 m², jedną pracownię komputerową o powierzchni 40 m², podczas gdy w okresie tym takich pracowni w szkole nie było.

W wyjaśnieniach Dyrektor PSzP w Potworowie nie podał przyczyn powstałego błędu. Natomiast z wyjaśnień byłego Dyrektora PSzP w Rdzuchowie wynika, że tablica BM3 została importowana ze sprawozdań z lat ubiegłych bez wprowadzenia stosownych poprawek.

[dowód: akta kontroli str. 129, 149, 169-170]

²² Salę gimnastyczną (bez węzła sanitarnego) posiadała tylko PSzP w Długiem

²³ Na spotkaniu w dniu 5 czerwca 2012 r.

²⁴ W sprawozdaniu sporządzonym na dzień 30 września 2012 r.

²⁵ W sprawozdaniu sporządzonym na dzień 31 marca 2011 r.

1.3. Zmiana warunków organizacyjnych nauczania uczniów po likwidacji szkoły.

Opis stanu faktycznego

Szkoła podstawowa w Potworowie, do której przeszły dzieci po zlikwidowaniu placówek w Długiem, Grabowej i Rdzuchowie zapewnia lepsze warunki do kształcenia i podnoszenia poziomu edukacji uczniów. Zajęcia w zlikwidowanych szkołach prowadzono w formie łączenia w jeden oddział różnych klas, natomiast w szkole przejmującej nauka jest organizowana oddzielnie dla każdej klasy. Dopiero w nowej szkole uczniowie mieli możliwość korzystania z zajęć świetlicowych²⁶. Szersza była również oferta w zakresie zróżnicowanych form zajęć pozalekcyjnych. Szkoła przejmująca uczniów zapewniała porównywalne warunki do kontynuacji nauki języków obcych.

[dowód: akta kontroli str. 171-173]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4. Zmiana nauczycieli dla uczniów zlikwidowanych szkół.

Opis stanu faktycznego

Poziom kwalifikacji nauczycieli w szkole przejmującej uczniów, wyrażony stopniami awansu zawodowego, był wyższy od poziomu kwalifikacji nauczycieli szkół zlikwidowanych. Nauczyciele mianowani i dyplomowani ze zlikwidowanych szkół stanowili 75,0% ogółu nauczycieli, a w szkole przejmującej 86,2%.

W zlikwidowanej PSzP w Długiem uczyło czterech nauczycieli na 2,6 etatu²⁷, w tym dwóch mianowanych i dwóch kontraktowych, w PSzP w Grabowej – czterech nauczycieli na 2,5 etatu, w tym jeden dyplomowany, jeden mianowany i dwóch kontraktowych, a w PSzP w Rdzuchowie – czterech nauczycieli na 2,4 etatu, w tym jeden dyplomowany i trzech mianowanych.

W PSzP w Potworowie (szkoła przejmująca) pracowało 29 nauczycieli na 27,6 etatu, w tym 17 dyplomowanych, ośmiu mianowanych i czterech kontraktowych.

[dowód: akta kontroli str. 199-200]

Spośród 13 nauczycieli zatrudnionych w roku szkolnym poprzedzającym likwidację szkół podstawowych w Długiem, Grabowej i Rdzuchowie sześciu z nich zostało zatrudnionych w szkole przejmującej uczniów, dwóch podjęło pracę w innych szkołach i placówkach na terenie Gminy, trzem wygasły umowy zawarte na czas określony, a z dwoma nauczycielami rozwiązano stosunek pracy na podstawie art. 23 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela²⁸.

[dowód: akta kontroli str. 201]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność w badanym obszarze.

2. Organizacja dowożenia uczniów do szkół na terenie Gminy.

Opis stanu faktycznego

Dla żadnego ucznia oraz wychowanka oddziału przedszkolnego, droga do szkoły zlikwidowanej w ostatnim roku szkolnym jej funkcjonowania nie przekraczała 3 km, tj. odległości określonej w art. 14a ust. 2 i art. 17 ust. 2 ustawy o systemie oświaty.

[dowód: akta kontroli str. 206]

W roku szkolnym 2012/2013 z dowożenia organizowanego przez Gminę skorzystało łącznie 56 uczniów, w tym 23 z klas „0”, z obwodów zlikwidowanych szkół podstawowych w Długiem, Grabowej i Rdzuchowie. Dla wszystkich tych uczniów

²⁶ Spośród szkół zlikwidowanych świetlica była jedynie w PSzP w Rdzuchowie

²⁷ Ponadto 1 nauczyciel przebywał na urlopie wychowawczym

²⁸ Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.

droga do szkoły, w której kontynuują naukę przekraczała odległości, o których mowa w art. 14a ust. 2 i art. 17 ust. 2 ustawy o systemie oświaty i wynosiła:

- dla uczniów z obwodu PSzP w Długiem – ok. 12 km,
- dla uczniów z obwodu PSzP w Grabowej – od ok. 9 km do ok. 14 km,
- dla uczniów z obwodu PSzP w Rdzuchowie – ok. 18 km.

Zgodnie z rozkładem jazdy uczniowie z obwodu zlikwidowanej szkoły w Długiem wyjeżdżają do szkoły w Potworowie o godz. 7:10, szkoły w Grabowej o godz. 6:40, a szkoły w Rdzuchowie o godz. 7:20.

Czas przejazdu z miejsca zamieszkania do szkoły uczniów obwodów byłych szkół w Długiem, Grabowej i Rdzuchowie wynosił od 10 do 15 minut.

[dowód: akta kontroli str. 206, 208-209]

Zgodnie z art.17 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, Gmina zapewniła uprawnionej młodzieży szkolnej, w tym uczniom obwodów zlikwidowanych szkół podstawowych w Długiem, Grabowej i Rdzuchowie, dowożenie (i odwożenie) do prowadzonych szkół podstawowych i gimnazjum poprzez zlecenie tego zadania podmiotowi wyłonionemu w drodze przetargu nieograniczonego²⁹. Z analizy protokołów kontroli przewozów uczniów wynika że, przewoźnik zapewniał miejsca siedzące dla wszystkich przewożonych dzieci oraz opiekę w trakcie ich dowozu i odwozu.

[dowód: akta kontroli str. 206, 211-218, 222-243]

Likwidacja szkół w Długiem, Grabowej i Rdzuchowie nie wpłynęła na organizację dowożenia³⁰ uczniów z obwodów tych szkół do szkoły przejmującej.

W roku szkolnym 2012/2013 wydatki Gminy na dowożenie uczniów do szkół wyniosły 161 409 zł i były o 3,6% wyższe od wydatków poniesionych na ten cel w roku szkolnym 2011/2012 (155 859 zł).

[dowód: akta kontroli str. 245-250]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

Ocena cząstkowa

3. Finansowanie zadań oświatowych Gminy.

3.1. Zagospodarowanie przez Gminę mienia zlikwidowanych szkół.

Opis stanu
faktycznego

Gmina nabyła nieodpłatnie od Skarbu Państwa z dniem 1 stycznia 1996 r. na własność nieruchomości położone w: Rdzuchowie o pow. 0,51 ha, Grabowej o pow. 1,77 ha oraz Długiem o pow. 1,68 ha.

[dowód: akta kontroli str. 255-261]

Wartość księgowa majątku zlikwidowanej PSzP w Grabowej wynosi³¹ 124 600 zł, w tym środków trwałych – 97 682 zł, przedmiotów nietrwiałych – 25 476 zł, a księgozbioru – 1 440 zł.

Na podstawie umowy z dnia 8 stycznia 2013 r. Gmina przekazała nieodpłatnie Fundacji Edukacji Przedszkolnej³² budynek po zlikwidowanej szkole w Grabowej, w którym otwarto dwa punkty przedszkolne, wyposażone i prowadzone przez tą fundację. W budynku funkcjonuje również świetlica wiejska, a na górnej kondygnacji znajdują się dwa lokale mieszkalne o pow. 22 m² każdy, wynajmowane od 2005 r. i 2010 r.³³

W roku szkolnym 2012/2013 na utrzymanie nieruchomości po PSzP w Grabowej Urząd wydatkował 33 794 zł, w tym koszt opału - 19 694 zł, obsługi (palacz) –

²⁹ Umowa Nr 9/2010 z dnia 28 maja 2010 r. zawarta z firmą A.D. – Przewóz osób

³⁰ W roku szkolnym 2012/2013 utworzono jedną dodatkową trasę z powodu wzrostu liczby dzieci dojeżdżających z miejscowości Mokrzec i Rdzów, które nie wchodziły w skład obwodów zlikwidowanych szkół.

³¹ Według stanu na dzień 30 czerwca 2012 r.

³² Umowa partnerska na rzecz realizacji projektu „Do przedszkola”

³³ Umowy najmu lokalu z 1 kwietnia 2005 r. i z 1 września 2010 r.

14 100 zł. W tym okresie przychody z tytułu wynajmu lokali mieszkalnych wyniosły 2 910 zł.

[dowód: akta kontroli str. 157-162, 253-254, 315, 323-338, 339, 342-345, 361]

Wyposażenie ruchome, w tym księgozbiór o wartości 1 440 zł i pozostałe przedmioty nietrwale o wartości 10 646 zł komisyjnie zlikwidowano, a o wartości 14 831 zł przekazano do Urzędu.

[dowód: akta kontroli str. 253-254, 268-275]

Wartość księgowa majątku zlikwidowanej PSzP w Długiem wynosi³⁴ 276 291 zł, w tym środków trwałych – 247 662 zł, przedmiotów nietrwających – 27 519 zł, a księgozbioru – 1 110 zł.

Cztery pomieszczenia na parterze o łącznej pow. 195 m² w budynku po zlikwidowanej szkole w Długiem od 18 marca 2013 r. jest wynajmowana firmie³⁵, która wykonuje prace budowlane przy modernizacji gminnej oczyszczalni ścieków. W górnej części budynku znajdują się trzy lokale mieszkalne, z których jeden wynajmowany jest od 2007 r.³⁶, a pozostałe stanowią pustostany³⁷.

[dowód: akta kontroli str. 253-254, 315, 340-341, 361]

Wyposażenie ruchome, w tym księgozbiór o wartości 831 zł i pozostałe przedmioty nietrwale o łącznej wartości 22 932 zł zostały przekazane do PSzP w Potworowie i do Urzędu. Pozostałe wyposażenie ruchome o wartości 4 865 zł, w tym księgozbiór o wartości 279 zł zostało zlikwidowane.

[dowód: akta kontroli str. 253-254, 279-296]

W roku szkolnym 2012/2013 Urząd, z tytułu wynajmu pomieszczeń w budynku zlikwidowanej szkoły, uzyskał dochody w kwocie 11 557 zł, a na utrzymanie nieruchomości wydatkował 34 002 zł, w tym koszt opału – 16 877 zł, obsługi (palacz) – 17 125 zł.

[dowód: akta kontroli str. 360-361]

Wartość księgowa majątku zlikwidowanej PSzP w Rdzuchowie wynosi³⁸ 589 139 zł, w tym środków trwałych – 554 056 zł, przedmiotów nietrwających – 30 094 zł, a księgozbioru – 4 989 zł.

Budynek szkoły został, w części parteru, przekazany umowami użyczenia z 14 września 2012 r. i 27 czerwca 2013 r. dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Rdzuchowie³⁹. Część pomieszczeń budynku zlokalizowanych na parterze OSP w Rdzuchowie, za zgodą Wójta, przekazała Fundacji Sportowa Polska z przeznaczeniem na prowadzenie punktu przedszkolnego. Pozostała część budynku jest niezagospodarowana.

[dowód: akta kontroli str. 157-162, 253-254, 315, 319-322, 339]

Wyposażenie ruchome, w tym księgozbiór o wartości 45 zł i pozostałe przedmioty nietrwale o łącznej wartości 24 383 zł zostały przekazane do Urzędu, OSP w Rdzuchowie i do PSzP w Wirze. Pozostałe wyposażenie ruchome o wartości 10 657 zł, w tym księgozbiór o wartości 4 945 zł zostało zlikwidowane.

[dowód: akta kontroli str. 253-254]

W roku szkolnym 2012/2013 Urząd, z tytułu użyczenia pomieszczeń w budynku zlikwidowanej szkoły, uzyskał dochody w kwocie 3 800 zł (za 2 miesiące)⁴⁰, a na

³⁴ Według stanu na dzień 30 czerwca 2012 r.

³⁵ Na podstawie umowy zawartej w dniu 18 marca 2013 r.

³⁶ Umowa najmu lokalu zawarta w dniu 22 stycznia 2007 r.

³⁷ Umowy najmu zostały rozwiązane 30 czerwca 2013 r. i 30 września 2013 r.

³⁸ Według stanu na dzień 30 czerwca 2012 r.

³⁹ Dalej OSP w Rdzuchowie

⁴⁰ W umowie z 27 czerwca 2013 r. określono odpłatność za korzystanie z obiektu w wysokości 1 900 zł miesięcznie.

bieżące utrzymanie nieruchomości wydatkował 19 712 zł, w tym koszt opału – 10 615 zł, obsługi (palacz) – 9 097 zł.

[dowód: akta kontroli str. 360-361]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.2. Wpływ likwidacji szkoły na zmiany w zatrudnieniu pracowników do realizacji zadań oświatowych.

Opis stanu
faktycznego

W roku szkolnym, w którym nastąpiła likwidacja jednostek oświatowych zatrudnienie w szkołach podstawowych w Długiem, Grabowej i Rdzuchowie wynosiło łącznie 13 nauczycieli (razem z trzema dyrektorami szkół). Oprócz ośmiu nauczycieli, których przeniesiono do pracy w innej jednostce oświatowej na terenie Gminy, z dwoma rozwiązano stosunek pracy na podstawie art. 23 ust. 4 pkt 1 ustawy Karta Nauczyciela i wypłacono odprawy w łącznej wysokości 8 485 zł, a trzem pracownikom wygasły umowy o pracę.

Likwidacja szkół w Długiem, Grabowej i Rdzuchowie nie spowodowała konieczności przejęcia przez inne gminne jednostki organizacyjne ich zadań w zakresie obsługi administracyjno-ekonomicznej.

[dowód: akta kontroli str. 201, 350, 355]

W roku szkolnym 2012/2013, po likwidacji PSzP w Długiem, PSzP w Grabowej i PSzP w Rdzuchowie, zatrudnienie nauczycieli w szkołach prowadzonych przez Gminę uległo zmniejszeniu o 6,1% (z 61,21 etatów do 57,50 etatów). W związku z likwidacją tych jednostek nastąpiło zmniejszenie o trzy etaty stanowisk kierowniczych.

[dowód: akta kontroli str. 82, 87]

Ze względu na zwiększenie się liczby uczniów w PSzP w Potworowie (o 39) w roku szkolnym 2012/2013 zwiększono o dwa liczbę oddziałów.

[dowód: akta kontroli str. 356]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.3. Wpływ likwidacji szkoły na zmiany w wydatkach na finansowanie zadań oświatowych Gminy.

Opis stanu
faktycznego

Wydatki ponoszone z budżetu Gminy na realizację zadań oświatowych i wpływy uzyskane z budżetu państwa na finansowanie bieżących zadań oświatowych przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie		Plan ^{d)}
		2011. r.	2012 r.	2013 r.
1.	Wydatki oświatowe ogółem (działy: 801 i 854) ^{a)} , w tym:	6 320	5 250	4 844
1.1.	- wydatki bieżące	5 095	5 084	4 844
1.2.	- wydatki majątkowe	1 225	166	0
1.3.	- wydatki bieżące na zadania subwencionowane ^{b)}	4 766	4 652	4 358
2.	Wpływy z budżetu państwa na finansowanie wydatków na zadania szkolne i pozaszkolne, w tym:	4 188	4 598	4 483
2.1.	– część oświatowa subwencji ogólnej ^{c)}	4 188	4 598	4 465
2.2.	– dotacje bieżące na zadania subwencionowane ^{b)}	0	0	18
3.	Relacja: poz. 2./poz. 1.3. [%]	87,87	98,84	102,87
4.	Relacja: poz. 2.1./poz. 1.3. [%]	87,87	98,84	102,46

[tys. zł]

- a) wydatki wykazane w sprawozdaniu Rb-28S w działach 801 *Oświata i wychowanie* i 854 *Edukacyjna opieka wychowawcza*.
- b) wydatki w działach 801 i 854, z wyłączeniem rozdziałów: 80103 *Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych*, 80104 *Przedszkola*, 80106 *Inne formy wychowania przedszkolnego*, 80113 *Dowożenie uczniów do szkół*.
- c) łącznie ze środkami uzyskanymi z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej.
- d) plan wydatków i dochodów gminy wg stanu za ostatni zamknięty miesiąc sprawozdawczy 2013 r.

W latach 2011-2012 nastąpiło zmniejszenie wydatków bieżących z budżetu Gminy na finansowanie zadań objętych subwencjonowaniem. W 2012 r. wydatki te zmniejszyły się w stosunku do 2011 r. o 114,0 tys. zł (2,4%), tj. z kwoty 4 766,0 tys. zł do 4 652,0 tys. zł, a na 2013 r. zaplanowano wydatki w wysokości 4 358,0 tys. zł, tj. o 6,3% niższe od ich wykonania w 2012 r.

W 2012 r. środki z budżetu państwa na zadania oświatowe (część oświatowa subwencji ogólnej oraz dotacje bieżące) wzrosły w stosunku do 2011 r. o 410,0 tys. zł (9,8%), tj. z 4 188,0 tys. zł do 4 598,0 tys. zł, a na 2013 r. zaplanowano środki z budżetu państwa w wysokości 4 483,0 tys. zł, tj. o 2,5% niższe od ich wykonania w 2012 r.

Dofinansowanie zadań oświatowych ze środków własnych Gminy w 2011 r. wyniosło 2 132,0 tys. zł, a w 2012 r. – 652,0 tys. zł.

[dowód: akta kontroli str. 357]

Głównymi przesłankami uzasadniającymi likwidację szkół były wysokie koszty jednostkowe kształcenia uczniów w tych szkołach oraz pogarszająca się sytuacja demograficzna:

- w roku szkolnym poprzedzającym likwidację szkół średnie roczne wydatki bieżące na jednego ucznia wyniosły w PSzP w Długiem – 12 641 zł, w PSzP w Grabowej – 11 437 zł, w PSzP w Rdzuchowie – 18 786 zł i były wyższe od wydatków na jednego ucznia w PSzP w Potworowie odpowiednio o: 6 150 zł, 4 945 zł i 12 294 zł.
- w roku szkolnym 2011/2012 do likwidowanych szkół uczęszczało odpowiednio 20, 28 i 11 uczniów, a prognoza demograficzna nie sugerowała znaczącego zwiększenia ich liczby do roku 2016⁴¹.

[dowód: akta kontroli str. 38-40, 358-361]

Wydatki bieżące na funkcjonowanie PSzP w Długiem w roku szkolnym 2011/2012 wyniosły 252 818 zł, w PSzP w Grabowej – 251 608 zł, a w PSzP w Rdzuchowie – 262 998 zł. Natomiast wydatki bieżące poniesione na funkcjonowanie PSzP w Potworowie w latach szkolnych 2011/2012 i 2012/2013 wyniosły odpowiednio: 2 057 736 zł i 2 513 792 zł.

W roku szkolnym 2012/2013 nastąpił wzrost wydatków bieżących w PSzP w Potworowie w stosunku do roku szkolnego 2011/2012 o 456 056 zł (22,2%).

[dowód: akta kontroli str. 358-361]

Likwidując w 2012 r. trzy szkoły podstawowe Gmina uzyskała oszczędności w łącznej wysokości 782 782 zł, w tym 767 424 zł w związku ze zmniejszeniem wydatków w roku szkolnym 2012/2013 następującym po likwidacji szkół podstawowych oraz 15 357 zł z tytułu wpływów z udostępniania mienia po zlikwidowanych szkołach.

Dodatkowe wydatki poniesione przez Gminę w związku z likwidacją szkół wyniosły 543 574 zł, w tym 456 056 zł stanowił wzrost wydatków na utrzymanie szkoły przejmującej uczniów, a 87 518 zł bieżące utrzymanie nieruchomości po zlikwidowanych szkołach.

⁴¹ Według prognozy obejmującej lata szkolne 2011/2012 – 2016/2017 liczba uczniów w PSzP w Długiem wyniosłaby 24 uczniów, w PSzP w Grabowej – 20 uczniów, a w PSzP w Rdzuchowie – 13 uczniów.

Oszacowane korzyści finansowe związane z likwidacją szkół podstawowych w Długiem, Grabowej i Rdzuchowie wyniosły łącznie 239 208 zł

[dowód: akta kontroli str. 358-361].

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

- 1) przygotowanie projektu uchwały w sprawie sieci prowadzonych przez Gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz jej przekazanie Radzie Gminy,
- 2) dokonanie korekty błędnych danych wprowadzonych do gminnej bazy SIO,

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Pana Wójta, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę Pana Wójta o poinformowanie NIK, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 12 grudnia 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Wicedyrektor
Marek Adamiak

Kontroler
Grzegorz Odziemkowski
Główny specjalista k.p.

.....
podpis